

Lag om yrkeshögskolan;

utfärdad den 5 mars 2009.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att inom yrkeshögskolan

- säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd,
- säkerställa att statens stöd för eftergymnasiala yrkesutbildningar fördelas effektivt,
- säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar håller hög kvalitet, och
- inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande, eller till en ny nivå inom deras yrke.

2 § I lagen avses med

- *studerande*: den som är antagen till och bedriver studier vid en utbildning som ingår i yrkeshögskolan,
- *uppdragsutbildning*: utbildningsverksamhet som anordnas mot ersättning från uppdragsgivare som inte är en fysisk person och där uppdragsgivaren utser den som ska få delta i utbildningen,
- *yrkeshögskolan*: samtliga utbildningar som avses i 7 § och som inte är utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) eller kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, och
- *årsplats*: en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor.

3 § Verksamheten inom yrkeshögskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom yrkeshögskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde samt respekt för de mänskliga rättigheterna och vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom yrkeshögskolan främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

¹ Prop. 2008/09:68, bet. 2008/09:UbU6, rskr. 2008/09:178.

Utbildningen

4 § Utbildning inom yrkeshögskolan får anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnaren får anordna utbildningen i samverkan med andra.

5 § En utbildning inom yrkeshögskolan ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

6 § Utbildningen ska

1. ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås,
2. ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet,
3. präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring,
4. utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare, och
5. bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

7 § En myndighet beslutar, efter ansökan, om en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan och hur många årsplatser utbildningen i så fall ska omfatta. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som prövar dessa frågor.

Bidrag och avgifter

8 § En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan kan efter ansökan få statsbidrag eller särskilda medel för utbildningen. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som fördelar bidrag och medel.

9 § Utbildning inom yrkeshögskolan, för vilken utbildningsanordnaren får statsbidrag eller särskilda medel enligt 8 §, ska vara avgiftsfri för de studerande. Enstaka inslag som de studerande får betala ett obetydligt belopp för får dock förekomma.

Utbildningsanordnaren får vad gäller sådan utbildning bestämma att böcker och andra lärverktyg, som varje studerande har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av de studerande själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar utbildningsanordnarens anskaffningskostnader. Lärverktyg som används i utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för de studerande.

En myndighet får besluta att utbildningsanordnaren får ta ut studerandavgifter för annan utbildning inom yrkeshögskolan än sådan som avses i första stycket. Avgifterna ska vara skäliga med hänsyn till de kostnader som anordnaren har, förutsatt att kostnaderna i sig kan anses rimliga för verksamheten.

Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som prövar denna fråga.

SFS 2009:128

Uppdragsutbildning

10 § En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan får efter anmälan bedriva sådan utbildning även som uppdragsutbildning. Regeringen meddelar föreskrifter om till vilken myndighet anmälan ska göras.

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en sådan utbildningsanordnare som avses i 10 §.

Organisation

12 § De personer som anlitas av utbildningsanordnaren för undervisning eller handledning ska genom utbildning eller erfarenhet ha kompetens för den utbildning som de ska bedriva.

13 § Utbildningsanordnaren ska se till att kompetensutveckling anordnas för de personer som anlitas för undervisning eller handledning.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka examina som får avläggas inom yrkeshögskolan.

Utbildningsanordnaren får utfärda utbildningsbevis och examensbevis. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om utbildningsbevis och examensbevis.

Studerande

15 § En utbildning inom yrkeshögskolan ska vara öppen för alla som uppfyller behörighetsvillkoren för utbildningen.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökan och antagning till utbildningarna inom yrkeshögskolan.

17 § Om inte alla behöriga sökande till en utbildning inom yrkeshögskolan kan tas emot till utbildningen, ska ett urval göras bland de sökande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om urval.

18 § De studerande i en utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen.

Utbildningsanordnaren ska verka för att de studerande tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

19 § En studerande får tills vidare avskiljas från en utbildning som anordnas av staten, en kommun eller ett landsting om han eller hon

1. lider av psykisk störning,
2. missbrukar alkohol eller narkotika, eller

3. har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Som ytterligare förutsättning för ett avskiljande gäller att det, till följd av något sådant förhållande som avses i första stycket, bedöms finnas en påtaglig risk att den studerande kan komma att skada någon annan person eller värdefull egendom under utbildningen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om avskiljande.

Övriga bestämmelser

20 § Högskolans avskiljandenämnd ska pröva frågor om avskiljande.

Nämndens beslut i avskiljandefrågor får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av den studerande och utbildningsanordnaren.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Ett beslut om avskiljande ska, om den som har avskilts begär det, omprövas efter två år.

21 § För prövning av överklagande av vissa andra beslut än de som avses i 20 § svarar Överklagandenämnden för högskolan. Nämndens beslut med anledning av ett överklagande får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 15 april 2009 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2009.

2. Genom lagen upphävs lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för utbildning för vilken det före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning.

3. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får bevilja en utbildningsanordnare som före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning fortsatt stöd, dock längst till och med 2013. Den upphävda lagen gäller även för utbildning för vilken beslut om statligt stöd har förlängts enligt denna punkt.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

JAN BJÖRKLUND
(Utbildningsdepartementet)